

BORNHOLMS ÆLDRE RÅD

ÅRSBERETNING 2025

Forord til årsrapport for Bornholms Ældreråd 2025

Dette er den sidste årsrapport for det siddende Ældreråd, hvis valgperiode slutter den 31. december. Det nye Ældreråd er valgt med 9 medlemmer, der skal fungere i 4 år fra den 1. januar 2026. Desværre var der kun et medlem fra det nuværende Ældreråd på 11 medlemmer, der genopstillede. Susanne Andersen blev valgt med et flot stemmetal.

Ved den første frists udløb var der kun 5 kandidater, der ønskede at stille op. Vi besluttede at forlænge fristen, hvilket gav et kandidatfelt på 14, hvor 9 blev valgt og øvrige 5 er suppleanter. Årsagen til at kun en fra det siddende Ældreråd ønskede at genopstille, kan måske findes i besparelser på ældreområdet år for år og beskæring af Ældrerådets budget til et minimum, hvor der ikke er plads til at deltage i kursusvirksomhed og ikke mulighed for at arrangere borgermøder med eksterne foredragsholdere.

Den 1. juli 2025 trådte en ny ældrelov i kraft. En gennemgribende ændring at gennemføre ældrepleje på, hvor ikke mindst større medbestemmelse til den ældre indgår og mindre teams, således at det er de samme medarbejdere der kommer hos den ældre. Ældrerådet har tre pladser i den nedsatte følgegruppe og efter vores vurdering er implementeringen i god gænge.

En anden stor reform er Sundhedsreformen. Det overordnede formål er at få et sundhedsvæsen, der er sammenhængende og samarbejder på tværs af fagligheder, sektorer og geografi. Dette leder mig til at nævne oprettelsen af den kæmpestore Superregion Østdanmark med ca. 2,8 mio. borgere. En sammenlægning af Region Hovedstaden og Region Sjælland. Bornholm får plads i det såkaldte Sundhedsudvalg sammen med København og Frederiksberg. Den indflydelse vi har i øjeblikket, hvor jeg blandt andet har plads i Region Hovedstadens Ældreråd og forretningsudvalg ophører. Hvordan de ældre får indflydelse i fremtiden og ikke mindst Bornholms indflydelse bliver meget udfordrende.

Kommunens økonomi er stadig presset. Som sædvanlig udkom et sparekatalog, hvor flere besparelser på ældreområdet indgik, og som sædvanlig indsendte Ældrerådet et hørings svar. Heldigvis blev området skånet for besparelser i 2026, men det nye Ældreråd skal være meget opmærksomme på hvad der sker i overslagsårene, da der er store udfordringer. Endvidere skal Ældrerådet igen foreslå at den nye Kommunalbestyrelse indfører en anden budgetproces, hvor der ikke offentliggøres et sparekatalog sidst i juni måned. Kataloget giver naturligvis bekymring hos borgerne vedrørende grimme besparelser, der alligevel ikke bliver noget når de bliver politisk behandlet.

En sag der har fyldt også i 2025 har været affaldshåndteringen. Vi har modtaget rigtig mange henvendelser især fra ældre borgere, der lovligt bor hele året i deres sommerhuse. Der er eksempler på at man skal aflevere sit affald ved en affalds-ø, der kan ligge op til 700 meter væk. Ældrerådet fandt dette helt urimeligt og kunne ikke komme igennem med en løsning med kommunen. Derfor indgav vi en klage til Ankestyrelsen, der desværre ikke ønsker at gå ind i sagen. Begrundelsen er givet med baggrund i en sag fra Middelfart Kommune, hvor det vurderes at kommunen ikke har handlet i strid med affaldsbekendtgørelsens regler. Det er altså nu op til det nye Ældreråd, om man vil gå videre i dialog med kommunen.

Afslutningsvis vil jeg sige, at det har været 4 år med mange sager og ikke mindst henvendelser fra borgere og deres pårørende. I Ældrerådet har vi forsøgt at hjælpe så godt vi kunne, ikke altid med optimale løsninger, men indenfor de mulige grænser vi havde.

Ældrerådet har haft en god dialog med Bornholms repræsentanter i Region Hovedstaden. Leila Lindén og Carsten Scheibye. Tak for det.

Som det fremgår af denne beretning så er Ældrerådet repræsenteret i mange bestyrelser, råd og nævn. Jeg vil på Ældrerådets vegne udtrykke tak for et godt og konstruktivt samarbejde.

Der skal også lyde en tak til alle i Center for Sundhed og Omsorg med centerchef Louise Juel Pedersen som chef, I udfører dagligt et stort arbejde til gavn for de ældre og svage borgere.

Også en stor tak til kommunen generelt for støtte i Ældrerådets daglige arbejde. Ikke mindst en tak til velfærdsdirektør Trine Dorow og rådets sekretær Kell Hansen, der altid er til rådighed med hjælp og kvalificerede svar.

Endelig skal der også lyde en tak til borgmester Jacob Trøst for hurtige svar på vores henvendelser. Fortsat god vind fremover.

Med disse ord overlader vi nu stafetten til det nye Ældreråd og ønsker jer en god arbejdslyst i de kommende 4 år til gavn for øens ældre borgere.

Erik A. Larsen

Formand for Bornholms Ældreråd

Ældrerådets sammensætning, formål og opgaver

Bornholms Ældreråd er et folkevalgt, rådgivende og høringsberettiget organ.

Der er valg til ældrerådet hver fjerde år, normalt samme år som valget til kommunalbestyrelsen.

Alle kommunens borgere over 60 år er stemmeberettigede og opstillingsberettigede.

Der er ca. 15.800 ældre stemmeberettigede på Bornholm, heraf stemte 38,9% til sidste valg.

Bornholms Ældreråds vigtigste formål er at rådgive Kommunalbestyrelsen i alle sager, der vedrører ældre.

Det er desuden ældrerådets opgave at varetage de ældre medborgeres interesser på alle områder, der er af betydning for deres trivsel i kommunen, det gælder sociale, sundhedsmæssige, forebyggende, kulturelle, trafikale såvel som bolig- og byplanmæssige forhold.

Medlemmer i den forgangne periode:

Erik A. Larsen: Formand

Vibeke Møller Jensen: Næstformand

Anita Mortensen: Formand for Social- og Sundhedsgruppen

Jan Harvest: Formand for Teknik -og Miljøgruppen

Dorrit Yvonne Dahl

Inger Lassen Kaspersen

Lis Hansen

Gert Johansson

Susanne Ingetraut Andersen

Kent Kure Johnsen

Folmer Lynggaard

Sekretær: Kell Hansen, Konsulent og udvalgssekretær i BRK

Bornholms Ældreråd har ikke nogen selvstændig hjemmeside, men info kan findes på BRK's hjemmeside.

Bornholms Ældreråd har valgt at dele opgaverne op i følgende grupper

Følgegruppen vedrørende Kultur, Teknik og Miljø (KTM).

Følgegruppen vedrørende Sociale forhold og Sundhed (SOS).

Følgegruppen vedrørende Kultur, Teknik og Miljø

Følgegruppen består af Jan Harvest, der er formand, Susanne Andersen, Lis Hansen, Kent Kure Johnsen og Inger Lassen Kaspersen.

Følgegruppen afholder ca. 5 møder om året, hvor gruppen hver gang har beskæftiget sig med diverse udvalgte arbejdsområder og kommer med indstillinger til Ældrerådet.

Teknik- og Miljøgruppen arbejder bl.a. med det forberedende arbejde med diverse høringssvar til godkendelse i Ældrerådet.

Herudover er gruppen repræsenteret i:

- Bornholms Energi og Forsyningsselskab, BEOF
- Bornholms Affaldsbehandling BOFA's brugerråd
- Bornholms Amts Trafikselskab BAT's brugerråd
- Politiets lokalråd
- TV2s repræsentantskab
- Trafikkontaktrådet

For tiden arbejder gruppen med:

- Transportområdet (færgeudbud mv)
- Affaldshåndtering i samarbejde med BOFA
- Ældreboliger – som er en langsigtet proces
- Kollektiv trafik
- BEOF

Transportområdet 2025

Jan Harvest sidder i Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm på vegne af Bornholms Ældreråd.

Vi har i årets løb afholdt 3 møder i Kontaktrådet.

Rådets formål er at samle og koordinere det bornholmske samfunds holdninger til synspunkter og ønsker til trafikbetjeningen af Bornholm.

Rådet består af 21 medlemmer repræsenterende – overordnet set – turismen, events, personer (herunder pendlere, fastboende inkl. unge, ældre og patienter) og gods (omfattende såvel industrien, fremstillingsvirksomheder som detailhandlen)

Det er således en blandet landhandel med mange ikke altid sammenfaldende interesser.

Som medlem af Ældrerådet har jeg prøvet at varetage følgende:

- masser af afgang (Bornholmslinjen)
- lave priser
- lave priser på Øresundsbroen
- god komfort
- tilgængelighed (færgerne, terminalerne, busserne)
- fremtiden
- korridor Sverige

Det mest markante arbejde har været at udarbejde ”Trafikkontaktrådets 2030 strategi” som skal være grundlaget for næste færgeudbud. Men dette er ikke altid let.

Jan Harvest

BAT (Bornholms Amts Trafikselskab)

BAT har haft et år med forandringer. Nye el busser, politisk opmærksomhed og en del om økonomi. Der blev i april lavet nye køreplaner og ændringer i ruterne, hvilket blev modtaget noget blandet. Dog har det ikke givet anledning til de store henvendelser fra borgere til Ældrerådet.

31. juli 2025 sagde BAT farvel til direktøren, og der har ikke været møder eller informationer i BAT brugerråd siden.

Der har politisk været interesse for at priserne skulle blive billigere, hvilket den nye Kommunalbestyrelse kommer til at arbejde med.

Lis Hansen

Medlem af brugerrådet

Boligområdet

Endelig er der sat skub i boligbyggeriet. Priserne har stabiliseret sig, dog på et højt niveau; og nu viser boligselskaberne interesse for at bygge. Det har givet anledning til at TV2 Bornholm ønskede at høre Ældrerådets holdning til byggeriet af 29 almene boliger i Rønne.

Interviewet bragt i TV2 Bornholm Nyhederne kl. 19.30 d. 7. september 2025.

Omtale på Hjemmesiden d. 6. september 2025.

Note fra BEOF-borgermøde den 19. maj 2025 i Aakirkebyhallerne

Relativt lille fremmøde, ca. 20 borgere til stede, og ca. 10 medarbejdere inkl. direktør og bestyrelsesformand.

- Selskabets organisation og økonomi blev gennemgået.
- Der er stiftet et nyt selskab: Bornholms vedvarende energi. Det skal investere i mindre anlæg der producerer vedvarende energi som solceller, vindmøller og batterier. Målet er at skabe vækst og udvikling på Bornholm ved at sætte yderligere skub i den grønne omstilling af øens energisektor. Foreløbig kobler dette selskab sig på andre igangværende aktiviteter.

Spørgsmål: Kan man forvente at BRK igen trækker midler ud af holdingselskabet?

Det er ikke forventningen da BRK skal betale 60% af beløbet retur til staten i form af reduceret bloktilskud.

Varmeforsyningen anvender ikke-bæredygtige materialer. Der er fokus på at reducere afhængigheden af biomasse i varmeproduktionen. Eksempel: BEOF har etableret en kæmpe stor vandbeholder ”elkedel” – denne bruger overskudsvarme (som de modtager betaling for at aftage) til at opvarme vandet; og varmen kanaliseres derefter ud i fjernvarmesystemet og reducerer forbruget af halm/flis.

Projekt for reduktion af forurening pga. overløb af spildevand: der etableres ”forsinkelsesbassiner” hvor vandet opbevares indtil det kan blive renset. I første omgang er der fokus på Hasle og Gudhjem. Desuden forsøges at bruge pyrolyse til at fjerne kemikalie forurening f.eks. PFAS.

Spørgsmål om håndtering af de eksterne trusler:

BEOF har oparbejdet rutiner for håndtering af strømafbrydelser, og man arbejder kontinuerligt med ”beredskab”. Truslerne er især digitale.

Hjælp til fjernvarmekunder: det er muligt for fjernvarmekunder at få hjælp til at indstille deres ”system”, til at fungere optimalt. Der bliver med mellemrum indkaldt til åbne møder hvor borgerne kan få individuel vejledning.

Har det været diskuteret om BEOF skulle blive forbrugerejet? Ja, men p.t. vurderes det ikke fordelagtigt. Det kan være en fordel på sigt fordi BEOF ville kunne få større handlefrihed hvis det ikke var ejet af BRK.

Henvendelse til Politiets lokalråd januar 2025: Anmodning om vurdering af sikkerhed for fodgængere i og i nærheden af rundkørslen ved foden af Snorrebakken Rønne

Ældrerådets repræsentanter i Politiets lokalråd skal hermed anmode politiet om at vurdere sikkerheden for fodgængere der færdes i og ved rundkørslen ved foden af Snorrebakken i Rønne, samt fodgængere der færdes til og fra Plejecenter Snorrebakken og ønsker at krydse Ringvejen og Almindingsvejen.

Baggrunden for denne henvendelse er at vi kan konstatere at der ofte opstår farlige situationer netop i dette område hvor fodgængere skal krydse Ringvejen eller kommer gående fra en af tilkørselsvejene og ønsker at fortsætte på den anden side af rundkørslen.

Vores bekymring handler især om borgere der bor i et af plejecentrene dvs. ældre borgere, borgere der er dårligt gående, kørestolsbrugere eller som har svært ved at orientere sig f.eks. pga. nedsatte kognitive funktioner.

Samtidig færdes der generelt mange borgere som går tur i området. f.eks. langs Ringvejen og til og fra Koalinsøen og Snorrebakkesøen. Disse borgere oplever ligeledes at det er vanskeligt at passere rundkørslen uden at komme på tværs af biltrafikken.

Ældrerådets repræsentant i Politiets lokalråd:

Politiet behandlede henvendelsen seriøst og foretog en vurdering af forholdene på forskellige tidspunkter af døgnet. Denne undersøgelse resulterede i at man ikke fandt behov for yderligere foranstaltninger pga. meget lidt færdsel i området.

Inger L. Kaspersen

Medlem af gruppen Kultur, Teknik og Miljø

Følgegruppen vedrørende Social og Sundhed (SOS-gruppen)

Følgegruppen består af: Folmer Lynggaard, Dorrit Yvonne Dahl, Gert Johansson, Anita Mortensen (formand for gruppen).

Følgegruppen har afholdt 8 møder i 2025.

Vores gruppe har beskæftiget sig med Social- og Sundhedsområdet for ældre borgere og deres pårørende, og vi har i løbet af året deltaget i flere aktuelle debatter i medierne bl.a. mhp. for stram visitering samt angående levering af de visiterede ydelser, samt for mange ufaglærte ansatte.

Desværre modtog vi igen i år mange henvendelser fra ældre borgere og deres pårørende. Det drejer sig primært om for lidt visiteret tid til hjælpen i eget hjem, både mhp. pleje og rengøringsopgaver. Hvilket både er i hjemmeplejen og på Plejehjem og Centre.

De ældre opfordres i større udstrækning til at anskaffe og benytte nyere teknologi f.eks. robotstøvsuger/vasker. Ikke alle er i stand til at bruge disse da de jo skal tømmes/fyldes med vand etc.

Det nye affaldssorteringssystem, som startede op i oktober 2024, giver stadig problemer for dårligt gående ældre, idet affalds-øerne flere steder ligger for langt fra deres bolig. Dette helt specielt for ældre som bor legalt i sommerhusområder.

Vi har i vores gruppe:

- Forberedt høringssvar vedrørende Plejehjem og Centres tilsynsrapporter
- Forberedt høringssvar til Hjemmeplejens kommunale tilsynsrapporter samt rapporter fra Styrelsen for Patientsikkerhed.
- Vi har fået emner til orientering og kommentering.

Da lederne i Plejehjem og Centre ikke kunne afse tid til at afholde pårørende-familierådsmøder på Ø-plan, som ellers bliver afholdt 2 gange årligt, har vi haft kontakt med deltagerne i Familie/ Pårørende-rådene fra diverse Plejehjem og Centre. Dette mhp. om der var interesse for at mødes med SOS-gruppen, hvis vi arrangerede et møde. Interessen var stor og vi afholdt vores 1. møde d. 27.03.2025. Mødet var en succes og vi blev enige om, at vi fremover mødes en gang årligt og at mødet arrangeres af Ældrerådet.

Der er i år pr.1. oktober opstartet ny struktur i hjemmepleje og centre efter ny ældre- og sundhedslov. Vi har deltaget i 2 møder i en følgegruppe mhp. implementering af ny ældrereform. Anita deltog den 20.08. og den 29.10.2025.

Anita Mortensen
Formand for SOS-gruppen

Danske Ældreråd (landsdækkende)

<http://danske-aeldreraad.dk>

Danske Ældreråd har drøftelser med relevante regeringsudvalg, og er høringsberettiget i alle lovforslag, der vedrører de ældre, og derigennem støtter Danske Ældreråd de lokale ældreråds arbejde. Danske Ældreråd fungerer som en paraplyorganisation for de lokale ældreråd, og rådets ansatte er behjælpelig med at udrede f.eks. juridiske problemstillinger.

Dansk Ældreråds mission er at medvirke til at skabe anerkendelse af ældrerådernes arbejde, så ældrerådene får øget indflydelse på ældrepolitikken i kommunerne. Danske Ældreråd afholder forskellige møder, temadage og kurser.

Afslutning

2025 har igen været et aktivt år for Ældrerådet. Der har ikke været så mange besøg på vores Plejecentre, men til gengæld har vi haft flere oplægsholdere til møderne som bl.a. har omhandlet den nye Ældrelov, besøg af velfærdsdirektør Trine Dorow og nyansat projektleder/sygefraværskoordinator Sonja Sofie Kamp Bünger.

Der er nedsat en følgegruppe for implementeringen af ældrereformen på Bornholm. Her deltager repræsentanter fra Ældrerådet og Ældresagen. Der har været afholdt 3 møder i 2025.

Ældrerådet afholder 2 gange årligt møde med Social- og Sundhedsudvalget, og i 2025 har der været afholdt et møde.

Hvert år bruges der megen tid på efterårets budgetforhandlinger. Det fylder meget, og vi udarbejder en del høringssvar i den forbindelse. Det ser i år ud til at det ikke går så voldsomt meget ud over ældreområdet som først antaget. Ældrerådet har mærket en hel del til besparelser. Der er ikke længere midler til at afholde større arrangementer for ældre, samt deltage i forskellige møder på den anden side af vandet.

Den nye affaldssortering har igen i 2025 fyldt meget. Der er rigtig mange henvendelser fra ældre borgere om hvor svært det er for gangbesværede m.m. at komme af med deres affald, da de skal gå meget langt. Dette kommer det nye Ældreråd til også at beskæftige sig med i årene fremover.

Der er nu valgt et nyt Ældreråd som skal træde i kraft fra 1. jan. 2026. Der var kun én fra det nuværende Ældreråd der valgte at stille op og blev valgt med flot stemmetal.

Vi har i det ”gamle” Ældreråd haft et rigtig godt og velfungerende samarbejde, og vil ønske det nye Ældreråd held og lykke med arbejdet fremover.

Vibeke Møller Jensen
Næstformand